

VN/18003/2024

Lähetetty/postitettu:

____.____.2026

Ympäristöministeriö

Viite

Luonnos hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain lupamääräysten tarkistamisesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa tämän asiakirjan otsikossa tarkoitettusta hallituksen esitysluonnoksesta, jäljempänä *esitys*. Valtiovarainministeriö, jäljempänä *ministeriö*, on tarkastellut esitysluonnosta erityisesti Lupa- ja valvontaviraston, jäljempänä *LVV*, säädettyjen tehtävien hoidon turvaamisen ja tehtävähoidon edellyttämän resurssoinnin rahoituksen näkökulmasta, mutta myös kuntien tehtävien näkökulmasta. Ministeriö toteaa pyydettyinä lausuntonaan seuraavaa:

Lupa- ja valvontavirastolle säädettyjen tehtävien edellyttämästä resurssoinnista ja suoritteiden maksullisuudesta

Esityksen sivulla 25 luvussa 4.2 on muun ohella todettu, että lupa-asiassa kyseessä olevan toiminnan laajuudesta ja muun muassa siihen liittyvien teknisten kysymysten monimutkaisuudesta riippuen yksittäisen tarkistamista koskevan asian käsittelyyn käytettävän työajan määrä voi vaihdella paljonkin. Aluehallintovirastojen ympäristölupavastuualueiden arvion mukaan vireille tulevien asioiden määrä kasvaisi noin 1 htv/nykyinen aluehallintovirasto eli yhteensä valtion ympäristölupaviranomaisen osalta 4 htv. Niin ikään esityksen sivulla 39 luvussa 8 on muun ohella todettu, että tarkistamismenettelyä koskevan päätöksen maksullisuudesta säädettäisiin erikseen uutta Lupa- ja valvontavirastoa koskevien suoritteiden maksullisuutta koskevassa asetuksessa, jonka valmistelusta tulee vastaamaan valtiovarainministeriö.

Ministeriö ei tunne syvällisesti ympäristötoimialan aineellisoikeudellisen lainsäädännön mukaisia tehtäviä ja tämän vuoksi ministeriö voi arvioida esityksessä ehdotettavien tehtävien resurssointitarvetta vain yleisellä tasolla – tukeutuen erityisesti esityksen vaikutusarviointeihin. Ministeriö katsoo, että aluehallintovirastojen ympäristölupavastuualueiden, joilla on lähtökohtaisesti paremmat edellytykset arvioida virkatoimintaansa ohjaavaa uuttakin sääntelyä, aiemmin 10.12.2024 antamassaan lausunnossa esittämä arvio esityksessä ehdotettavan säädetyn tehtävän hoidon edellyttämistä resursseista on ministeriö arvion mukaan oikean suuntainen. Aluehallintovirastojen ympäristövastuualueiden antama lausunto myös vahvistaa ministeriön aiemmassa lausunnossa esittämää näkemystä tehtävän edellyttämästä resurssoinnista.

Ministeriö muistuttaa ympäristöministeriötä siitä, että ympäristölupien osalta on tehty kirjaus kehysriihessä keväällä 2025. Sen mukaisesti ympäristö-, lupa ja valvontaviranomaisen resursseja vahvistetaan nostamalla ympäristö- ja vesitalouslupien maksut maksuperustelain mukaisesti kustannusvastaaviksi vuoden 2026 alusta. Ministeriö muistuttaa ympäristöministeriötä siitä, että ministeriö on aiemmin antamassaan lausunnossa pitänyt perusteltuna, että tarkistusmenettely säädettäisiin maksulliseksi. Lausunntoimenettelyssä oleva esitys ei vaikuttaisi nykyisessä muodossaan täyttävän kehysriihen kirjausta.

Ministeriö pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että ympäristöministeriö on esityksensä jatkovalmistelussa huomionnut uuden tehtävän resurssoinnin edellyttämän rahoituksen, joka esityksen mukaan muodostuisi tarkistamismenettelyssä annettavista päätöksistä perittävillä maksuilla, jotka määräytyisivät Lupa- ja valvontaviraston suoritteiden maksullisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen perusteella.

Edellä todetusta huolimatta esityksen 1. lakiehdotuksen 71 § tai esityksen muutkaan pykälät eivät kuitenkaan sisällä tarkistusmenettelyn maksullisuutta koskevaa säännöstä. Ministeriö pitää edelleen perusteltuna, että esityksen 1. lakiehdotuksen 71 §:ään lisätään uusi 5 momentti, jossa säädetään siitä, että tarkistusmenettelyssä annetusta päätöksessä perittävästä maksusta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Toisena vaihtoehtoa voisi olla tarkistuspäätöksen maksullisuutta koskevan säännöksen sisällyttäminen 1. lakiehdotuksen 205 §:n maksuja koskevan 1 momentin luetteloon.

Esityksen vaikutukset kuntien viranomaisten tehtäviin

Esityksessä ehdotetaan ympäristönsuojelulakiin lisättäväksi kaivos- ja rikastustoimintaa koskevien lupamääräysten tarkistamista koskeva säännös. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ympäristölupaa koskevaan hakemukseen pyydettyjä lausuntoja. Nykyisin lausunto on pyydettyävä aina toiminnan sijaintikunnan terveydensuojeluviranomaiselta. Sääntelyä muutettaisiin siten, että kyseinen lausunto voitaisiin pyytää vain tarvittaessa.

Ympäristönsuojelulakiin lisättäväksi ehdotettu kaivos- ja rikastustoimintaa koskevien lupamääräysten tarkistamista koskeva säännös voi lisätä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen työtä vähäisissä määrin, koska Lupa- ja valvontaviraston on harkinnan mukaan pyydettyävä siltä lausunto lupamääräysten tarkistamista koskevasta hakemuksesta.

Toisaalta esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ympäristönsuojelulain säännöstä, joka koskee ympäristölupahakemuksesta pyydettyjä lausuntoja. Esityksen mukaan jatkossa toiminnan sijaintikunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunto pyydettäisiin ympäristölupahakemuksesta tapauskohtaisen harkinnan perusteella, ei aina. Esityksen mukaan tämä vähentäisi jonkin verran kunnan terveydensuojeluviranomaisten työmäärää ja kustannuksia.

Ministeriö kannattaa tältä osin esitettyjä muutoksia. Muutosten vaikutusten arvioidaan olevan vähäiset kuntien viranomaisten toiminnan kannalta. Tätä arviota tukee myös aiemmin järjestetyn lausuntokierroksen huomioiduksi.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Hallitusneuvos

Toni Tuomainen

VN/18003/2024-VM-55

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: